Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie 800 Mk.
Na prowincji z przesyłką pocztową 1000 Mk.
Zagranicą 2000 Mk.
Cena pojed. egzemplarza 50 Mk.

CENA 50 MK.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz non. lub jego miejsce na str. 1.2.3. m. 250., w tekście m. 200
Nekrologi 250 mk. zwyczajne 120 mk.

Adres Redakcji i Administracji. Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91
Otwarta od 9—12 i od 2—6 po poł.

№ 216 (7255). Sobota dnia 23 Września 1922 r. Rok XXX

Telegramy.

Rewizyta floty polskiej

WARSZAWA. W najbliższych dniach dwie kanonierki z dywizjonu ćwiczebnego polskiej floty wojennej morskiej pod ogólnem dowództwem komandora porucznika Stankiewicza, „Komendant Piłsudski" pod dowództwem komandora porucznika Steyera i „ Generał Haller" pod dow. komandora podporucznika Hohuczego odpłyną w celu złożenia wizyty reprezentacyjnej flotom wojennym Finlandji, Łotwy i Estonji.

Skazanie arcybiskupa

CHARKOW. Trybunał rewolucyjny w Charkowie skazał arcybiskupa charkowskiego Nataniela, starca 75-letniego, na 3 lata więzienia za ukrycie przed rekwizycją kilku ikonów. Karę więzienia zamieniono na banicję bez prawa powrotu na Ukrainę.

Zaprzeczenie

WARSZAWA. Wydział prasowy M. S. Z. komunikuje: Ogłoszony przez „Vossische Zeitung" tekst rzekomej umowy politycznej i wojskowej Polski i Małej Ententy, która to umowa miała być podpisaną podczas konferencji w Pradze jest dowolnym wymysłem dziennika, który go ogłosił. Żadna tego rodzaju umowa podczas praskiej konferencji pomiędzy Polską a państwami Małej Ententy nie została zawarta.

Waluta w Gdańsku

GDANSK. „Danziger Zeitung" ogłasza w obszerny artykuł, nadesłany redakcji z kół kupieckich, a oświadczający się za wprowadzeniem w Gdańsku waluty angielskiej. Autor artykułu wykazuje ujemnie dla Gdańska skutki waluty niemieckiej, poczem zaznacza, że niepomyślne objawy, któreby towarzyszyły wprowadzeniu nowej waluty w Gdańsku, znikłyby bardzo rychło. Dla w. m. Gdańska wprowadzenie nowej waluty miałoby wielką korzyść. Wskutek ostatniego rozstrzygnięcia wysokiego komisarza, Gdańsk może zaciągnąć pożyczkę zagraniczną, czy to państwową, czy gminną tylko za zgodą Polski; po wprowadzeniu nowej waluty ta kuratela Polski musiałaby ustać. Dla Gdańska, oświadcza dalej autor, najodpowiedniejszą byłaby waluta angielska, gdyż Anglja, którąby była dla Gdańska podstawą gospodarczą, jest bliżej położona od Ameryki.

Żądania Kemala baszy

KONSTANTYNOPOL. Tutejsze koła polityczne są zdania, że Kemal basza nie zamierza wkroczyć do strefy neutralnej, ale rząd Angory żąda szybkiego uregulowania wszystkich spraw spornych. Turcja gotowa jest dać żądane gwarancje mniejszości chrześcijańskiej i nie obsadzi cieśnin oraz dozwoli na wolny przejazd okrętów.

Przyjmie ona też kontrolę Ligi Narodów nad cieśninami ale nie może zaakceptować okupacji wojskowej półwyspu Gallipoli i będzie domagać się Adrjanopola.

Turcja sprzeciwia się również powołaniu przez Anglję Jugosławji i Rumunji na konferencję, mającą na celu uregulowanie spraw Wschodu. Przedewszystkiem domaga się Turcja ustąpienia wojsk greckich z Tracji, stawiając tę sprawę jako warunek pokojowego załatwienia problematu między mocarstwami a Turcją.

Anglja nie chce nowej wojny

LONDYN. Biuro Reutera donosi z wiarogodnego źródła, że rząd angielski nie przedsięweźmie nic takiego, co mogłoby doprowadzić do nowej wojny. Anglja niema również w projekcie nowych operacji ani na lądzie ani na morzu. Zależy jej tylko na ochronie wojsk aljantów na wschodzie. Oznajmiono także Kemalowi baszy zakaz naruszenia strefy neutralnej.

Wojna grecko-turecka

WASZYNGTON. Z Białego Domu oświadczają, że rząd nie zamierza brać jakiegokolwiek udziału czynnego w wypadkach na wschodzie. Rząd polecił wojskom amerykańskim nie uczestniczyć w obronie Konstantynopola i cieśnin.

RZYM. „Tribuna" donosi, że wczorajsza rada ministrów ustaliła zasadę wolności cieśnin. Powstała sytuacja trudna wobec jednostronnego postępowania Anglji, do którego ani Francja, ani Włochy nie mogą się przyłączyć. We wschodniej Tracji z powodu zamieszania wśród wojska i władz greckich panuje anarchja.

WIEDEN. „Neue Fr. Presse" donosi z Paryża pod datą 19 bieżącego miesiąca:

Bawiący obecnie w Paryżu książę Krzysztof, brat króla Konstantego oświadczył przedstawicielowi „Chicago Tribune", że król Konstantyn nie zamierza abdykować. Książę Krzysztof zaznaczył, że król Konstantyn nie może ponosić winy za klęskę armji greckiej, ponieważ był zawsze przeciwny prowadzeniu wojny z Turcją, uważając ją za szaleństwo.

PARYZ. „Matin" donosi, że rząd włoski wydał rozkaz swoim wojskom znajdującym się na wybrzeżu azjatyckiem, ażeby powróciły na brzeg europejski, aby w ten sposób uniknąć ewentualnych starć z kemalistami.

BERLIN. Z Konstantynopola donosi „Agentura Anatolska", że rząd angorski ma zamiar odpowiedzieć na notę aljantów w sprawie wolności cieśnin. Angora zgadza się zasadniczo na ustalenie wolności cieśnin i jako dowód na to przytacza, że we wszystkich układach, zawieranych przez rząd angorski, z Ukrainą, Rosją, Armenją, Aserbejdżanem znajdują się postanowienia w sprawie swobodnego przepływu przez cieśniny, które mają być zarządzane przez komisję mięszaną z udziałem reprezentantów wszystkich państw nadbrzeżnych.

Według pogłosek, wódz jednego z największych plemion kurdyjskich, Abdul Kerin bej wystąpił do Kemala Paszy z propozycją zawarcia przymierza.

List z Górnego Śląska.

(Od naszego korespondenta).

Katowice 17 września.

Ludność górnośląska przeżywa obecnie wrażeń i oczekiwania pełne, zaciętą walką polityczną stronnictw nacechowane chwile z powodu zbliżającego się terminu wyborów do pierwszego autonomicznego Sejmu Śląskiego. Atmosfera walki wyborczej dojdzie w bieżącym tygodniu do większego jeszcze napięcia, gdyż jest to ostatni tydzień przed wyborami, które—jak wiadomo—odbędą się w przyszłą niedzielę 24 września.

Aż dziewięć partji politycznych na tym stosunkowo małym, ale ludnym skrawku ziemi, jakim jest Województwo Śląskie, stanęło do walki o palmę zwycięstwa.

Z polskiej strony występuje „Blok Narodowy z p. Korfantym na czele. Narodowa partja robotnicza i ludowcy z partji „Piasta", z niemieckiej zaś strony „Deutsche Partei", „Katholische Volkspartei" i niemiecka partja socjalistyczna. Oprócz powyższych jeszcze po polsku zorjentowane, ale w ostatnich czasach dla agitacji politycznej różnicę dzielnicową Śląska wyzyskująca „Schlesische Volkspartei" głosząca hasło: „Górny Śląsk dla Górnoślązaków", i partja komunistyczna, która liczy na zwolenników tak z niemieckich, jak polskich kół robotniczych.

Powiedzieć już dzisiaj coś konkretnego o przypuszczalnym wyniku wyborów, byłoby nonsensem, ale można do pewnego stopnia odczuć jeśli już nie obliczyć, szanse tej lub owej poważniejszej partji.

Do niedawna była P.P. nie uwzględniając przytem P.P.S.—prawie, że jedyną polską partją polityczną na G. Śląsku i wpływy jej były przemożne. Od czasu jednak zapoczątkowania akcji wyborczej i utworzenia się bloku narodowego pod przewodnictwem posła Korfantego pod egidą posła Korfantego wpływy i znaczenia NPR., na Śląsku poczęły maleć, gdyż Blok Narodowy skupia w sobie nietylko polski stan średni, kupców, rzemieślników, urzędników prywatnych i pracowników umysłowych, jakoteż większość towarz. zawodowych, jak np. Tow. Polek, ale także bardzo wiele robotników tak, iż siły obu tych partji prawdopodobnie się zrównoważą o ile—co również jest możliwem, Blok Narodowy nie uzyska absolutnej przewagi nad NPR.

Ponieważ jednak NPR. pod wielu względami poniekąd działa wspólnie z socjalistami, a socjaliści również liczą na znaczną ilość mandatów w pierwszym sejmie Śląskim, nie jest wykluczonem, że t. zw. partje lewicowe uzyskają przewagę. Na orjentację polityczną danej większości pierwszego Sejmu Śląskiego wpłynie też w znacznej mierze ilość mandatów, uzyskanych przez partje niemieckie, i stanowisko tychże partji do danych kwestji społecznych. Socjaliści niemieccy w sprawach tych niewątpliwie postępować będą ręka w rękę z socjalistami polskimi, wątpić jednak należy, aby socjaliści niemieccy uzyskali coś ponad kilka najwyżej mandatów.

Ogółem wybierają się 48 posłów w trzech okręgach wyborczych. Przyszły skład pierwszego Sejmu śląskiego wykaże dopiero, do jakiego stopnia żywioł polski na G. Śląsku przeważa w stosunku do Niemców, a żywioł narodowy w stosunku do partji przewrotowych.

Starania niemieckie o połączenie wszystkich partji niemieckich w blok, wspólnie występują cy przy wyborach—jak już donosiłem nie odniosły skutku. O tyle jednak niemcy występują solidarnie, że przy pomocy prasy swojej wzywają

wyborców niemieckich do oddania głosów na listę jednej z owych trzech partji niemieckich, jakie Niemcom prasa ich poleca, tj. „Deutsche Partei“, „Katholische Volkspartei“, socjalistyczna partja niemiecka.

Po ostatnich ekscesach w różnych miejscowościach górnośląskiego zagłębia przemysłowego w Województwie Sląskiem, zwłaszcza w Katowicach, nastąpiło pewne uspokojenie dzięki energicznym, choć nieco spóźnionym zarządzeniom władz i uspakajającym artykułom prasy polskiej

Na wypadek zresztą możliwego powtórzenia się rozruchów policję znacznie wzmocniono i w tym celu w ostatnich dniach sprowadzono z Polski kilka oddziałów policji konnej. W Katowicach i we wszystkich większych miejscowościach obwodu przemysłowego obecnie dniem i nocą patrolują małe oddziały lub drobne grupy policji, gdzie niegdzie zaś w pogotowiu czekają samochody ciężarowe z policją, gotowe na każde zawołanie.

Brakującą na Sląsku walutę niemiecką w znacznym stopniu zastąpiono obecnie walutą polską., której dostarczono dotąd w sumie coś 10 miljardów marek. Nowe stosunki walutowe przyniosły z sobą w następstwie oczywiście także wiele niedogodności.. Właściwie nikt nie jest z tej zmiany zadowolonym. Kupcy nie chętnie przyjmują walutę polską z powodu stale wahającego się kursu marki niemieckiej i kłopotów z przeliczaniem z tych samych powodów niezadowoleni są także robotnicy.

Inaczej było by—gdyby waluta polska na G. Sląsku stała się jedyną walutą obiegową, jakiej tego domaga się cała ludność.

Nieomal dla wszystkich banków w województwie Sląskiem wskutek napływu tak znacznych ilości waluty polskiej obecnie nastały złote czasy. Każdodziennie, zwłaszcza w dniach wypłat zamieniają banki te ogromne sumy marek polskich na walutę niemiecką i chociaż nie biorą wygórowanego procentu, przecież nieźle na tym interesie zarabiają. Przed bankami i kantorami wymiany pieniędzy w dniu wypłaty panuje zazwyczaj taki ścisk, że potrzeba osobnych urzędników porządkowych.

Z dniem 5 bm. wszędzie w szkołach elementarnych w Województwie Sląskiem rozpoczęto naukę, przerwaną z powodu zmiany stosunków politycznych w związku z opuszczeniem kraju przez wielu nauczycieli niemieckich i objęcia władzy przez Polskę wzgl. zaprowadzenia szkół polskich.

W myśl umowy genewskiej Niemcy mają prawo posyłać dzieci swoje do szkoły polskiej, lecz do niemieckiej szkoły własnej, i w tym celu—o ile liczba dzieci niemieckich w danej miejscowości lub szkole osiągnie przepisaną cyfrę (potrzeba przynajmniej 15 dla utworzenia jednej klasy!) mogą żądać od władz polskich założenia osobnej szkoły dla mniejszości niemieckiej. Na tle tem toczy się obecnie walka albo raczej szalona wprost agitacja ze strony niemieckiej przeciw szkole polskiej. Niemcy, zachęcani do tego ustawicznymi podburzającymi artykułami pracy niemieckiej, wszędzie żądają osobnych szkół niemieckich.

Nawet dzieci swoje Niemcy zawczasu już uczą nienawiści do wszystkiego, co polskie. Podsłuchałem przypadkiem taką rozmowę na ulicy w Katowicach, prowadzoną (oczywiście po niemiecku) między matką-Niemką, a jej małą córeczką którą matka właśnie odprowadzała ze szkoły:

Matka: Co ci mówiła nauczycielka?

Dziecko: Kazała mi powtórzyć jedno słowo polskie, ale nie chciałam, powiedziałam nauczycielce, że nie umiem.. Podpowiedziała mi to słowo raz jeszcze, i drugi raz—wiele razy!—ale się uwzięłam i nie powtórzyłam.

Matka: Dobrześ zrobiła, moje dziecię!

Tak daleko więc doszło, że zaślepieni w swej nienawiści do Polaków rodzice niemieccy jad swej nienawiści zaszczepiają nawet w młodociane dusze swych własnych dzieci!..

ALEKSY PAJĄK

Ilu francuzów zginęło w wojnach ostatniego stulecia?

W czasie czterech lat wojny światowej 1914 i 1918 Francja straciła 1,400,000 poległych. Cyfra ta jest o jedną trzecią część większa od strat Francji w wojnie Wielkiej Rewolucji od 1791 roku do 1799 roku.

W piętnastoletnim okresie wojen napoleońskich przeszło trzy miljony francuzów znalazło się pod sztandarami.

Miljon ludzi zginęło na polu walki, półtora miljona zabrały choroby i. trudy wojenne.

Wojny drugiego cesarstwa, wojna krymska, wojna włoska i. wyprawa meksykańska pozbawiły Francję 500, 000 synów. Wojna z Prusami w 1870 i. 1871 roku pochłonęła 490,000 ofiar z pośród francuzów.

Nic dziwnego że w ciągu stulecia z górą wyludniła się Francja i. że liczebna przewaga płci pięknej jest tam tak wielka.

Kronika przedwyborcza.

Kto kandyduje z Warszawy z ramienia N. Z. L.

W dn. 21 bm. odbędzie się zjazd Zjednoczenia Ludowego, który ustali listę kandydatów do Sejmu.

Według informacji „Kurjera“, na liście państwowej znajdować się będą następujące nazwiska: Skulski, b. minister, Trzciński, Piechota, Maj, ks. Bliziński, Wojdaliński, Ponikowski.

Oprócz tego p. Ponikowski kandyduje z Warszawy.

Prawo bierne wyborcze urzędników państwowych.

Gen. komisarz wyborczy rozesłał do pp. przewodniczących okręgowych komisji wyborczych następujące oświadczenie: Wobec tego, że od niektórych przewodniczących okręgowych komisji otrzymałem raporty w sprawie wykładni art. 6 ordynacji wyborczej o wybieralności urzędników państwowych, uważam za stosowne wyjaśnić, że rozporządzenie to należy w ten sposób interpretować, że urzędnik państwowy nie może być wybrany w tym okręgu, w którym pozostawał w służbie w dniu ogłoszenia wyborów.

Lista państwowa „Wyzwolenia“.

Ostatni numer „Wyzwolenia“ ogłasza listę państwową połączonych stronnictw Wyzwolenia i lewicy PSL. (secesja Stapińszczyków). Lista zawiera 100 nazwisk. Rzuca się w oczy wielka liczba inteligencji oraz oficerów należących do P. O. W., którzy kandydują z listy.

Lista państwowa żydów.

Onegdaj złożono u gen. komisarza wyborczego 4-tą z kolei listę państwową z ramienia ogólnego żydowskiego związku robotniczego w Polsce. Na czele listy znajduje się nazwisko p. Erlicha, radnego m. Warszawy.

W sprawie kandydatury ks. biskupa Bandurskiego.

Dowiaduje się „Rozwój“ ze sfer miarodajnych, że Piastowcy PSL zamieścili na liście kandydatów swoich do Sejmu na pierwszym miejscu ks. biskupa Bandurskiego bez jego wiedzy i wbrew jego woli, gdyż ks. biskup Bandurski nietylko, że na posła do Sejmu nie kandyduje, ale jest przeciwnym kandydaturze duchowieństwa wogóle.

Lista państwowa związku proletarjuszy miast i wsi.

Do głównego komisarza wyborczego zgłoszono listę państwową Nr. 5 związku proletarjuszy miast i wsi. Na liście tej figurują 32 nazwiska. Pierwsze z nich są: Łańcucki poseł, Warszawski Adolf Jerzy literat, Rybacki Szczepan murarz, Dąbal, Tomasz poseł, Królikowski Stefan ogrodnik, Dutlinger Jakób handlowiec, Danieluk Aleksander kierown. kooperatywy.

W rubryce zamieszkania figurują takie adresy: Dąbal—więzienie śledcze w Warszawie, Królikowski—więzienie śledcze we Lwowie, Danieluk —więzienie w Będzinie.

Pertraktacje P.S.L. ze stapińczykami.

Pomiędzy PSL. a grupą Stapińskiego wynikły nieporozumienia w sprawie listy państwowej. W kwestji tej odbyło się w sejmie posiedzenie, w którem wzięli udział z ramienia PSL. Witos, Dąbski, Rataj, z ramienia stapińcyków Stapiński Tomaszewski i Wójcik.

Wrezultacie postanowiono listę państwową Nr. 1 wycofać i zrobić w niej zmiany, wprowadzając przedewszystkiem na tę listę posła Tomaszewskiego z grupy stapińczyków.

Unja Narodowo - Państwowa we Lwowie

W piątek 15 września odbyło się we Lwowie zgromadzenie „Koła lwowskiego Unji“ w obecności posłów demokratycznych i przy licznym udziale członków. Do Prezydjum zebrania wybrano pp. Min. Stesłowicza, red. Laskownickiego, radcę Bogdanowicza, p. Jędrzejowiczową i prof. Hauwalda.

Po referacie red. Laskownickiego i wnioskach członków wybrano Zarząd Koła, oraz Główny Komitet Wyborczy Unji, któremu polecono ustawienie list kandydatów UNP. na posłów i senatorów.

Na czele Komitetu Wyborczego stoją pp dr. Dwernicki, red. Laskownicki, radca Bogdanowicz, p. Jaworska, dyr. Majerski, sekretarzem jest p. Nawrocki.

Od Kaliskiej Straży ogniowej ochotniczej.

Zarząd Kaliskiej Straży Ogniowej na odbytem ostatnio posiedzeniu zastanawiał się poważnie nad fatalnem stanem kasy strażackiej. Wszelkie ofiary, nieobficie zresztą wpływające, i składki członków popierających nie są w stanie zaspokoić potrzebę i wydatków Straży ogniowej i pomoc społeczeństwa, a przedewszystkiem zarządu miasta Kalisza, któremu instytucja strażacka z obowiązku winna leżeć na sercu, staję się tu niezbędną i wprost konieczną.

Akcja ratunkowa Straży ogniowej nie będzie mogła wydać nigdy pożądanych rezultatów, jeżeli społeczeństwo i komuny miejska i wiejska, w łatwo zrozumianym własnym interesie, nie wejrzą w położenie Straży ogniowej.

Dla braku subsydji Straż ogniowa Kaliska nie jest w stanie dokupić drogich obecnie węży, których ilość po każdym ogniu w zastraszający sposób się zmniejsza i dzisiaj trzeba już jednorazowego wydatku 2-ch miljonów marek, żeby jako tako najgorsze braki załatać.

Dotychczasowe fundusze, z trudem zdobywane przez Straż ogniową kaliską, starczą zaledwie na niezbędne reperacje taboru i łatwo w najbliższym czasie może dojść do takiego położenia, że przy pożarze Straż okaże się bezsilną.

Zwracamy na to uwagę społeczeństwa kaliskiego i odnośnych władz.

Dopiero przy ogniu schodzą się niepowołani panowie krytycy (jak to miało miejsce przy pożarze gmachu Banku ziemi Kaliskiej) i zbytecznemi uwagami denerwują dowództwo Straży i utrudniają akcję ratunkową.

Jak pustą jest kasa strażacka świadczy i to, że nawet telefon dla wice-komendanta Straży p. K. Szpechta, którego potrzeby dla dobra ogółu chyba nikt w Kaliszu nie zaprzeczy, Zarząd Straży nie jest w stanie uzyskać.

Zarząd Straży ogniowej ma nadzieję, że instytucje i społeczeństwo kaliskie i najbliższej okolicy, oraz władze miejskie i sejmiku powiatowego zastanowią się poważnie nad powyższemi słowami, ostrzegającemi przed niebezpieczeństwem strat mieszkańców na wypadek większego pożaru w mieście lub okolicy, i pospieszą z subsydjami i dobrowolnemi ofiarami pieniężnymi na rzecz Straży ogniowej.

Trudno wymagać, aby strażak-ochotnik, niosący bezinteresownie, w imię hasła miłości bliźniego, swą pracę, czas, zdrowie, a nieraz i życie w ofierze dla dobra ogółu, miał ponosić jeszcze koszta utrzymania taboru Straży.

Zarząd Kaliskiej Straży ogniowej ochotniczej kwituje wreszcie z serdecznem podziękowaniem odbiór następujących ofiar, złożonych na rzecz Straży przez: a) T-wo Akc. Kaliskiej fabryki pluszu i manufaktury aksamitnej—100.000 marek, b) T-wo Akc. „Arbor“—50.000 mk., c) firmę Markus Holtz—50.000 mk., d) Stow. kupców p. f. „Polwinkol“—15.000 mk., c) p Michała Nowackiego—5029 mk., f) p. sędziego W. Dąbrowskiego—1000 mk.

Przykłady godne naśladowania!

Wszelkie ofiary i zapisy na członków popierających przyjmuje skarbnik Straży ogniowej p.. Romuald Kozłowski (ulica Warszawska —cukiernia).

Kalisz, we wrześniu 1922 roku.

Kto jest pozbawiony prawa wyborczego?

Ordynacja wyborcza pozbawia prawa wybierania, a tem samem i prawa wybieralności cały szereg osób wskazanych w art. 3 ord. wyborczej.

Nadzwyczaj ważną jest rzeczą dla rezultatów wyborów, ażeby osoby te nie były wciągane na listę wyborców. Sądy oraz władze administracyjne, zdawałoby się, powinny dostarczyć odpowiednich materjałów komisjom wyborczym, tembardziej, że przewodniczącymi tych komisji są sędziowie, z ramienia zaś min. spraw wewnętrznych przy komisjach okręgowych są ustanowieni specjalni komisarze wyborczy, którzy winni również czuwać, by zostały zachowane przepisy prawa (art. 21 i 41 ord. wyb.).

Powinny więc być poczynione odpowiednie oficjalne zarządzenia by od sądów pokoju i sądów okręgowych zostały otrzymane spisy osób, pozbawionych prawa wyborczego i zakomunikowane komisjom obwodowym i okręgowym dla wykreślenia, jeśli osoby te zostały wpisane.

O ile wiemy, nie we wszystkich, okręgach to uczyniono i pewne czynniki miarodajne ignorują pod tym względem swe obowiązki. Wyręczyć ich muszą sami wyborcy, a więc każdy wyborca, zgodnie z art. 35 Ord. wyborczej niezwłocznie i najpóźniej do dnia 29 września powinien skorzystać z prawa i przeglądnąć szczegółowo spisy, wnieść do komisji obwodowej reklamację nie tylko w razie pominięcia jego samego, lub innego wyborcy w danym obwodzie, lecz również wnieść reklamację przeciw wpisaniu na listę kogokolwiek nieuprawnionego.

Reklamację mogą być zgłaszane pisemnie lub ustnie do protokułu i powinny być poparte dowodami, ewentualnie powołaniem się na świadków.

Dla ułatwienia zorjentowania się komunikujemy, że zgodnie z art. 3 Ord. wyb. prawo wybierania nie przysługuje:

a) pozbawionym własności, upadłym dłużnikom;

b) pozbawionym władzy rodzicielskiej;

c) skazanym wyrokiem sądowym, jeżeli orzeczono oddanie pod dozór policyjny lub do domu pracy na czas trwania dozoru, lub pobytu w domu poprawy—i przez lat 3 po prawomocności wyroku (art. 9, p. 1, 2 i 3 ord. wyb.).

Prócz tego pozbawieni są praw wyborczych skazani za zbrodnię, przestępstwa i występki, wymienione w kilkudziesięciu artykułach Kod. Kar. wskazanych w ust. 4 art. 3 Ustawy wyborczej, a mianowicie:

a) skazanymi za zbrodnię na kary, z któremi łączy się pozbawienie lub ograniczenie praw (art. 25—30 K. K.), oraz

b) skazani za przestępstwa: usiłowanie nakłonienia urzędnika za pomocą łapówki do spełnienia zbrodni lub występku przez niewykonanie przezeń obowiązku, za złożenie fałszywego zeznania, za podrobienie lub rzeczowego i wogóle za wszelkiego rodzaju fałszerstwa, za ukrywanie przestępstwa lub sprawcy jego, za wyrób, przechowywanie lub sprzedaż chleba z domieszką materjałów szkodliwych dla zdrowia, za włóczęgostwo, za zbieranie ofiar na cel zmyślony, za przestępstwa przeciwko wolności osobistej, za czyny, sprzeciwiające się moralności, jak np. stręczenie do nierządu, zgwałcenie itp., wywłaszczenie cudzej własności i nadużywanie zaufania za winę wszelkiego rodzaju lichwy, za winę nieuczciwości majątkowej z chęci zysku, za przestępstwa na służbie państwowej i społecznej;

c) za pogwałcenie przepisów nadzoru nad moralnością publiczną, jak np. ukaranie za znajdowanie się w stanie nietrzeźwym itd.

d) za uszkodzenie mienia, środków komunikacji, znaków ostrzegawczych, granicznych itp. lub innych przedmiotów;

e) kradzież, rozbój i wymuszenie, oszustwo, i samowolne korzystanie z cudzego mienia;

f) za przestępstwo na służbie państwowej i społecznej i za pogwałcenie przepisów, dotyczących powszechnego obowiązku służby wojskowej

KRONIKA.

— ZJAZD PRASY PROWINCJONALNEJ.

Pierwszy w Kaliszu Walny Zjazd Polskiego Związku Prasy Prowincjonalnej zapowiada się wspaniale sądząc z licznie nadesłanych zawiadomień.

Zjazd rozpocznie się uroczystem nabożeństwem dn. 23 bm., o godz. 8 i pół w kościele św. Józefa—farnym, resztę zaś dnia wypełnią obrady Zjazdu w lokalu Towarzystwa Wioślarskiego.

— SPRAWY WYBORCZE.

Karno-sądowa ochrona czystości wyborów włożona została na całym terenie działalności Sądu Okręgowego na barki podprokuratora przy tym że Sądzie J. Dołęgi-Kowalskiego.

W ręku p. Dołęgi-Kowalskiego koncentrują się wszystkkie sprawy o ewentualne nadużycia wyborcze, wszelkie zakłócenia porządku w czasię wyborów jak również i jakiekolwiekbądź próby działalności antipaństwowej w tym czasie Delegowany p. podprokurator obejmuje tem samem nadzór nad czynnościami komend policyjnych w zakresie ujawniania i ścigania tych przestępstw.

— ZEBRANIE.

W dniu 23 września 1922 r., tj. w sobotę o godz. 5 i pół popołudniu w sali I-go piętra Sądu Okręgowego w Kaliszu odbędzie się zebranie wszystkich pracowników państwowych powiatu Kaliskiego, celem omówienia sprawy wyborów i udziału w nich pracowników państwowych.

W jedności siła! Koledzy, stawcie się licznie!

Tymczasowy Komitet Organizacyjny

— UPOSAŻENIE A PODZIAŁ MIAST NA KLASY. Wobec napływających coraz częściej do M. S. Wojsk. wniosków dotyczących rewizji obowiązującego dotychczas podziału miast na klasy, M. S. Wojsk. zawiadamia, że nadsyłane wnioski nie będą zupełnie rozpatrywane, a to z uwagi na to, że w najbliższym czasie wogóle pasy drożyźniane będą zniesione. Sprawa ta łączy się projektem nowej, wspólnej dla wszystkich funkcjonarjuszów państwowch i osób wojskowyych, o uposażeniu, która opracowaną już została przez Komisję międzyministerjalną i ma być wniesioną jeszcze w bieżącym miesiącu na Radę Ministrów

— REZERWOWANIE MIEJSC W POCIĄGACH. Okólnikiem Ministra Kolei Żelaznych z 3-go sierpnia rb. Nr. 79, a ze względu na uporządkowanie stosunków w ruchu pasażerskim, stało zniesione z dn. 15 sierpnia rb. wszelkie rezerwowanie miejsc w pociągach dla urzędników państwowych, udających się w dalszą podróż służbową,

Jedynie w mocy zostało utrzymane rezerwowanie oddzielnych przedziałów dla osób wysoko postawionych.

— MIESIĘCZNIK „WOLNOŚĆ" zeszyt 4.

Organ Związku Towarzystw Powstańców i Wojaków Ziem Zachodnich Rzeczypospolitej Polskiej, świeżo opuścił prasę i zasługuje jako nowe, dobrze zredagowane pimo związkowe na szczególną uwagę byłych powstańców i wojaków. Zeszyt Nr. 4 zawiera obszerny dział urzędowy, wiadomości, korespondencję i dział historyczno-literacki, dotyczący powstań i bojów polskich. Nietylko każdy członek Związku, powstaniec, wojak, lecz i w każdej rodzinie szczero polskiej winien się powyżej wspomniany miesięcznik znajdować. Jest to pismo bezpartyjne a polityczne pielęgnujące Narodową Czystość Duszy Narodu i ideę Niepodległości Państwa. Pismo do nabycia we wszystkich gazeciarskich oraz w księgarniach kolejowych „Ruch" jakoteż u kolporterów Tow. akc. „Wiedza". Prócz tego można je zamawiać piśmiennie w Sekretarjacie Generalnego Związku Towarzystw Powstańców i Wojaków, Poznań pl. Nowomiejski 5a..

— URODZAJ BURAKÓW.

Urodzaj buraków cukowych przewidywany jest w roku bieżącym w ilości 246.162 wagonów tj. przeszło dwa razy przewyższa w Polsce produkcję zeszłoroczną. W związku z tem spodziewa na produkcja cukru obliczana jest na 70 tysięcy wagonów.

— AFERZYSTA.

Niejaki Alfred B. zwrócił się do Bronisława Graczykowskiego z propozycją sprzedaży worka cukru po 100 mk. za funt. Ucieszony tanim źródłem łatwowierny Graczykowski dał B. 20.000 mk. zadatku na rzekomy cukier, upłynęło jednak kilka dni a cukru nie widać. Zaniepokojony tem Graczykowski wszczął poszukiwania za aferzystą którego w końcu dzieci znalazłszy w Parku pijanego oddały w ręce Policji.

— ŚMIERTELNY WYPADEK.

We wsi Oleśce-Stare gm. Chocz w czasie młócenia zboża w zagrodzie Błaszkiewica, córka tegoż 22-letnia Marjanna oparła się o drąg kieratowy, który schwyciwszy jej suknie, począł nią uderzać o klepisko, powodując wstrząśnienie mózgu. Pomimo energicznego ratunku, nieszczęśliwa ofiara własnej nieostrożności w przeciągu 24 godzin życie zakończyła.

— POŻAR.

W zagrodzie jednego z gospodarzy we wsi Waliszewice, z niewiadomej przyczyny wybuchnął groźny pożar, którego pastwą padły całkowite zabudowania gospodarcze. W ogniu zginęły 3 krowy, 5 świń i 35 kur. Straty wynoszą 7 miljonów 500.000 mrek.

— JAKĄ BĘDZIEMY MIELI ZIMĘ?

Według przepowiedni meteorologów nie możemy już we wrześniu liczyć na piękną, ciepłą pogodę. Wrzesień prawie cały będzie chłodny i dżdżysty, nawet można spodziewać się nocnych przymrozków. Październik ukaże nam już surowe, tchnące chłodem zimy oblicze, również pierwsza połowa listopada sypnie obficie śniegiem. Potem mrozki zelżeją. W czasie świąt Bożego Narodzenia oddychać będziemy ciepłem wiosennem powietrzem. Również styczeń będzie odznaczać się łagodną aurą, a w lutym zacznie się już na dobre wiosna.

— MUZUŁMANIE W SOSNOWCU.

Muzułmanie w Sosnowcu zamierzają założyć kolonię. Jak donoszą, kilku muzułman, posiadających już po 2—3 żony, oświadczyło się w tych dniach kilku polkom twierdząc, że prawo nasze nie sprzeciwia się wielożeństwu mahometan, o ile ci mają dla swych żon utrzymanie dostateczne.

— KONTROLA WALUT OBCYCH.

Ministerstwo Skarbu zarządziło by banki w ciągu 24 godzin przedstawiły salda poczynionych przez nie zakupów walut obcych na giełdach i. jednocześnie by maklerzy giełdowi przedstawili codziennie spis banków, które zakupiły obce waluty. Na podstawie tego spisu nastąpi zbadanie przeznaczenia zakupionych walut obcych. Zarządzenie to spowodowane zostało wielkimi zakupami w ostatnich dniach walut obcych na giełdach.

— 7 TYSIĘCY WAGONÓW DLA POLSKI.

Stocznia gdańska otrzymała wielkie zamówienie od rządu polskiego, polegające na zmontowaniu 7 tysięcy wagonów kolejowych, które Polska sprowadziła z Ameryki. Oprócz montażu stocznia gdańska ma dostarczyć dla pewnej części tych wagonów przyrządów hamulcowych i innych uzupełnień. Zamówienie to zatrudni wiele tysięcy robotników zarówno fachowych, jak niefachowych.

— MACHINACJE p. WESOŁKA I NIEWESOŁY ICH KONIEC.

Urzędnik wydziału drogowego przy starostwie łódzkim Apolenary Wesołek został wydelegowany do powiatu tureckiego celem zakupu siana do majątku p. Skrzyńskiego. Tymczasem Wesołek wraz ze swym znajomym Henrykiem Hofmajstrem, właścicielem zagrody, nabyli 15 mórg przelotu i. koniczyny, na czem starostwo poniosło straty przenoszące miljon marek. Starostwo zapłaciło o 55 tysięcy marek drożej na każdej mordze, a oprócz tego brakowało około 200 centnarów przelotu. Wobec tego przeprowadzono dochodzenie i. Hofmajstra oraz Wesołka osadzono pod kluczem, a sprawę przekazano prokuratorowi.

— MECZ „PROSNA" TURYŚCI.

W dniu 1 października Kaliska Prosna rozegra mecz reważowy z pierwszą drużyną Turystów.

Jak wiadomo czytelnikom, Prosna wyszła z pierwszego spotkania jakie się odbyło w Kaliszu zwycięsko

Drużyna Prosny uda się prawdopodobnie do Łodzi w zmienionym składzie. Mecz ten budzi niezwykłe zainteresowanie w Kołach sportowych

— ZMIANY W GODZINAHC HANDLU.

Jak się dowiadujemy Rada Miejska uchwaliła wprowadzić na porę zimową zmiany w godzinach handlu.

Sklepy kolonjalne będą czynne od godz. 9r do 7ej, sklepy drobne spożywcze od 8ej do 6ej. Piekarnie od godziny 7ej rano do godziny 5ej po poł., w soboty, by ułatwić przystępnić ludności pracującej kupno pieczywa Rada Miejska uchwaliła, iż sklepy będą w soboty otwarte od 9ej do 7ej wieczór. Przerwy objadowe zostały zniesione o tyle że właściciele mogą zamykać sklepy w godziny obiadowe, lecz godziny te będą wliczane do godź. handlu

— CIEMNOŚCI EGIPSKIE.

Od szeregu dni niektóre ulice ja Towarowa, Dobrzecka, Lipowa Stawiszyńska i inne zalegają egipskie ciemności, w dodatku w ostatnich dniach nawet przyroda nie sprzyja biednym mieszkańcom tej ziemi, boć jeszcze przy księżycu to jakoś można trafić do domu bez przeszkód. Gdy weźmiemy w dodatku pod uwagę popsute trotuary. wyboje i t. d. to doprawdy trzeba trochę odwagi i. przezorności by cało do domu wrócić. Na pociechę naszym mieszkańcom dodamy, iż dowiadujemy się z wiarogodnego źródła, iż taki stan trać będzie niedługo, bo już w końcu października poczynione będą w Kaliskiej elektrowni niezbędne ulepszenia, które pozwolą Magistratowi oświetlić choc w skromnej mierze całe miasto.

— PODWYŻSZENIE CEN NA GAZ.

podwyższone, a mianowicie: za światło 1 mtr. sześciennego będzie pobierana opłata w wysokości 200 mk., za motory i światło dla magistratu po 160 mk.

Ceny na gaz od 1go wrzśnia, to jest wstecz będą

— WYŚCIGI CYKLISTÓW.

W niedzielę dnia 24 bm. popoł. na szosie Szczypiornskiej odbędą się po kilkunastoletniej przerwie wyścigi na rowerach. Wyścigi zorganizowało niedawno powstałe To. Cyklistów w Kaliszu. W biegach przyjmą udział także niestowarzyszeni. Na szczególną uwagę będzie zasługiwał bieg pań. Wyjazd nastąpi o godzinie 2 po poł. z klubu (lokal p. Szauba w Aleji.)

— NADESŁANE.

Podziękowanie. Zarząd Akademickiego Koła Kaliszan składa niniejszem serdeczne podziękowanie wszystkim którzy przyczynili się do uświetnienia „Wieczoru Humoru i Poezji" w dn. 17 bm., a w szczególności: p. Skąpskiej za znakomitą grę, p. Rostropowiczowej za wypełnienie części fortepianowej; tejże samej i pannie Ninie Mamrotównie za łaskawe zajęcie się sprzedażą programów; p. prof. Zarneckiemu za wyreżyserowanie sztuki, p. Zielińskiemu za śpiew oraz kol. Liszewskiemu, E. Wendemu, Doda i Stef. Freundowi za czynny udział w przedstawieniu.

Sprawozdanie z Wieczoru Humoru i Poezji" urządzonego w dniu 17 bm. Z biletów osiągnięto sumę 278740 mk., z programów 53.010 mk.; razem 331.750 mk. Wydatki wynosiły 140.535 m. czysty dochód dał więc pokaźną sumę 191.215.

Zarząd Ak. Koła Kaliszan.

Redaktor A. R. DWAN. Wydawca — „Gazeta Kaliska" Spół. z ogr. odp. Druk „Gazety Kaliskiej" Aleja Józefiny 1.